

Å inkludere alle

SFO må tilpasse tilbudet slik at det inkluderer og ivaretar barn med ulike forutsetninger.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 19.11.2024

SFO skal innrettes slik at alle barn får gode utviklingsvilkår, uavhengig av barnas forutsetninger og behov for tilrettelegging, og bidra til at alle barn er en del av et inkluderende fellesskap.

[Rammeplan for SFO](#)

SFO skal være en inkluderende arena der barn kan knytte vennskap, trives, utvikle seg og lære. Kommunen skal ha et tilbud om skolefritidsordning, og tilbudet skal være gratis for barn med behov for særskilt tilrettelegging på 5.–7. trinn. For barn med behov for særskilt tilrettelegging kan SFO være en viktig arena for inkludering, mestring og tilhørighet.

Barn med behov for særskilt tilrettelegging skal ha et tilbud som legger til rette for at de skal være inkludert, og kan delta likeverdig i lek og aktiviteter. Det er viktig med en balanse mellom full frihet og organiserte aktiviteter og leker. Hvis barna selv får ansvaret for å ta initiativ til, og engasjere seg i de ulike aktivitetene, risikerer dere at de som er minst aktive utenom SFO, også i liten grad deltar i fysisk lek og aktivitet i SFO.

Hva er inkludering?

Kjernen i inkludering er å øke alle barns mestring, utvikling og deres muligheter for å medvirke i

fellesskapet. Det handler om at barn får delta ut fra sine forutsetninger.

En grunnverdi som anerkjennelse spiller en viktig rolle. Målet er å styrke barna gjennom å dekke behov for

- å bli sett og verdsatt uavhengig av hva de gjør, eller hvem de er
- å erfare at deres kunnskap, kompetanser og egenskaper blir etterspurt og verdsatt i sosiale fellesskap
- å høre til i sosiale og kulturelle fellesskap

Inkludering handler også om de voksnes holdninger, verdier og kunnskap om barn og mellommenneskelige relasjoner. Inkludering er en kontinuerlig prosess, og må hele tiden være et mål som dere jobber bevisst med. Det krever lederskap og samarbeidskultur.

Inkluderende praksis krever tilrettelegging ut fra den enkeltes behov. Det kan være fysisk tilrettelegging, bedre tid til aktiviteter, voksenstøtte i lek med andre barn eller gode rutiner ved overganger mellom aktiviteter. Når dere planlegger aktivitetene i SFO, må inkludering av alle barn være en rettesnor. Barn med behov for særskilt tilrettelegging kan ha større behov for forutsigbarhet, og det kan være vanskeligere å delta i lek.

Kjennetegn på inkluderende praksis i SFO

- Barns medvirkning er godt ivaretatt.
- Barn og voksne er sammen om å skape gode hverdager på SFO.
- Dagene er forutsigbare på grunn av gjennomtenkte og gode strukturer.
- De voksne anerkjenner alle barna, for eksempel ved å svare positivt og bekreftende på spørsmål og utsagn.
- Aktivitetene har stor variasjon og bredde, slik at alle barna kan oppleve mestring og trivsel.
- Barna opplever å være en del av både det fysiske og sosiale fellesskapet.
- Det er et tett samarbeid rundt overgangen fra barnehage til SFO og skole.
- Samarbeidet med skolen er tett, og det er sammenheng mellom skole- og SFO-dagen.
- Barna har god tid til å spise, og de voksne tar hensyn til de som trenger ekstra tid eller en annen form for tilrettelegging.

God tilrettelegging

Relevant informasjon om barnas behov bør komme frem gjennom SFOs samarbeid med både foreldre, barnehagen og skolen. Ledelsen har et ansvar for å lage gode samarbeidsstrukturer. Barn og unge med

behov for særskilt tilrettelegging mottar ofte ulike helsetjenester. Det er viktig at også SFO får informasjon om barnas behov, samarbeider med ulike tjenester rundt barnet og tilrettelegger tilbudet på best mulig måte. SFO bør være en naturlig part i alt tverrfaglig samarbeid rundt barnet.

Inkluderende fellesskap for barn med behov for særskilt tilrettelegging

Fysisk miljø

Barn med nedsatt bevegelsesevne kan ha behov for tilrettelegging utover kravene om universelt utformet lokale og uteområde. Kommunen har ansvaret for at SFO skal være tilrettelagt for alle barn med rettighet til et SFO-tilbud. Det kan være nyttig at en representant fra SFO deltar på ansvarsgruppemøter/ tverrfaglige team som skal ivareta barnets behov.